O’ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI

A.QODIRIY NOMIDAGI
JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA
UNIVERSITETI

BOSHLANG’ICH TA’LIMNING ZAMONAVIY TENDENTSIYALARI: TA’LIM VA TARBIYA INTEGRATSIYASI

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ НАЧАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ: ИНТЕГРАЦИЯ ОБРАЗОВАНИЯ И ОБУЧЕНИЯ

MODERN TENDENCIES OF PRIMARY EDUCATION: INTEGRATION OF EDUCATION AND TRAINING

**“BOSHLANG’ICH TA’LIMNING ZAMONAVIY TENDENTSIYALARI:
TA’LIM VA TARBIYA INTEGRATSIYASI”**
III Xalqaro ilmiy-amaliy konferentsiyasi
Jizzax shahri, 2023 yil 4 may

«СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ НАЧАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ: ИНТЕГРАЦИЯ ОБРАЗОВАНИЯ И ОБУЧЕНИЯ»
III Международная научно-практическая конференция
Джизак, 4 мая 2023 г.

“MODERN TRENDS IN PRIMARY EDUCATION: INTEGRATION OF EDUCATION AND TRAINING»
III International scientific-practical conference
Jizzakh city, May 4, 2023

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ТАЪЛИМ, ФАН ВА ИННОВАЦИЯЛАР ВАЗИРЛИГИ

А.ҚОДИРИЙ НОМИДАГИ ЖИЗЗАХ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА УНИВЕРСИТЕТИ

“БОШЛАНҒИЧ ТАЪЛИМНИНГ ЗАМОНАВИЙ ТЕНДЕНЦИЯЛАРИ: ТАЪЛИМ ВА ТАРБИЯ ИНТЕГРАЦИЯСИ”

III Халқаро илмий-амалий конференцияси

Жиззах шаҳри, 2023 йил 4 май

«СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ НАЧАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ: ИНТЕГРАЦИЯ ОБРАЗОВАНИЯ И ОБУЧЕНИЯ»

III Международная научно-практическая конференция

Джизак, 4 мая 2023 г.

“MODERN TENDENCIES OF PRIMARY EDUCATION: INTEGRATION OF EDUCATION AND TRAINING”

III International scientific-practical conference

Jizzakh city, May 4, 2023

Жиззах – 2023

УЎК:

MUOMALA MADANIYATINING SIRI

Qarshiboyeva Xurinisa Karimovna
Бошланғич таълим методикаси кафедраси ўқитувчиси
+99897-6164461, xurinisa.qarshiboyeva@cspi.uz
Chirchiq davlat pedagogikasi universiteti o'qituivchisi

Annotatsiya: Maqolada muomala madaniyatining ulkan siri –o'zgalarni qadrlash, yaxshi tomonlarini e'tirof etish haqida, bu orqali ularni oldinga katta kuch bilan, motivatsiya bilan harakat qilishlariga erishish mumkinligi haqida so'z boradi.

Аннотация: В статье говорится о великом секрете культуры поведения - ценить других, признавать их хорошие стороны, благодаря которым их можно вдохновлять двигаться вперед с большой силой и мотивацией.

Annotation: The article talks about the great secret of communication culture - valuing others, recognizing their good sides, through which they can be made to move forward with great strength and motivation.

Insonning muomala madaniyatiga egaligi uning hayoti va faoliyatida muhim ahamiyatga ega hisoblanadi. Shaxsning muomala madaniyatini uning notiqlik san'atini qay darajada egallaganiga qarab baholash mimkin. Notiqlik san'atiga ega bo'lish boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalari negizini tashkil etishini yaxshi bilamiz. Bugun bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituivchilarida notiqlik san'ati ko'nikmalarini hosil qilish uchun pedagogik oliy ta'lim muassasalarida ART texnologiya va kreativlik fani orqali muomala madaniyati va notiqlik sirlari muvaffaqiyatli o'rgatib borilmoqda.

Inson hayoti va faoliyati jamiyatdagi muomala va muloqotlardan iborat. Bu borada bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari notiqlik san'atini avvalo o'zlari egallab, keyinchalik o'quvchilarni shu yo'nalishda tarbiyalashlari bugungi kun uchun dolzarb masalalardan biridir. Chunki o'quvchilar maktabga yaxshi adaptatsiya qilishlarida avvalo pedagogning muomala madaniyati muhim o'rin tutadi. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari o'z faoliyatida yuksak muvaffaqiyatlarga erishib, sevimli ustoz maqomini zabt etishlari uchun notiqlik san'atini puxta egallamog'i lozim.

XX asrning mashhur ruhshunoslaridan biri Zegmund Freyd inson xohishlarining eng kuchlisi "qadrli bo'lish istagidir" degan edi. Inson tabiatining chuqur xususiyatlaridan biri – kishining o'ziga yarasha qadrini munosib baholashga intilishidir. Bu inson uchun so'nmas tashnalik kabidir, shu chanqoqni qondira oladigan kishilar juda oz bo'lib ular qalblarni o'ziga maftun qiladi. Odamlarning kichik bo'lsa ham yaxshi ishlarini tan olish, qadrlash, qadrini bilish ulardagi ijodkorlik va hayotga intiluvchanlik kabi fazilatlarni rivojllantiradi. Dunyoda eng ko'p oylik maosh olgan ikki kishining biri Chalz Shvab bo'lib u yiliga bir million dollar yoki kuniga 300 dollar maosh olgan. Sababi u o'z ishininggina emas, muomalani o'z o'rnida qo'llashning ham ustasi bo'lgan. "*Mening eng qimmatli xislatim, - degan edi u,- odamlarni tashabbuskorlikka chaqirish, ulardagi yaxshi qirralarni rivojlantirish, shu asosda qadr-qimmatlarini e'tirof etish va rag'batlantirishdan iboratdir. Men rag'batlantirish qanday ta'sir kuchiga ega ekanligini bilaman. Menga nimadir yoqsa uni samimiy baholashda, hamda ularni maqtashda juda saxiyman*" Uning bu so'zlarini yozib har bir maktab har bir uy va har bir muassasalarga osib qo'yishsa arziydi. Har bir kichik yutug'i ustoz tomonidan katta e'tibor bilan qabul qilinsa, o'quvchi qanchalar xursand bo'ladi. Ertasi kuni kechagidan ham ko'proq harakat qiladi, o'ziga ishonchi ortadi, dadil qadamlar bilan oldinga intiladi.

O'z qadrini bilish istagi va o'zini anglashga bo'lgan intilish kambag'al, ma'lumotsiz bir ish yurituvchini shunday qildiki, u ellik sentga harid qilingan bochka ichidagi latta-puttalar tagidan topib olingan huquqshunoslik kitoblarini o'qiy boshladi, bu Linkoln edi. Bu istak Carlz Dikkensni o'lmas asarlar yozishga ilhomlantirdi, Rokfellerga millionlarni jamg'arish imkonini berdi, yurtimizdagi eng badavlat kishilarga nazar soling, zarur bo'lmasada, katta hajmdagi uylarni qurishga majbur qildi.

Siz o’z qadringizga qay darajada yetyapsiz? Bu sizga tegishli bo’lgan eng muhim belgidir. Masalan, Rokfeller Xitoyda o’zi hech qachon ko’rmagan millionlab kambag’al kishilar uchun shifoxona qurib berish bilan o’z qadrini anglab yetdi va insonlarga anglata oldi.

O’smirlar ko’pincha jinoyat ko’chasiga kirib qolishlari, ba’zilarning o’ziga nisbatan achinish hislarini uyg’otishga urinishlari, ba’zilar shafqatsiz hayot oqimida yetarli qadr topmaganlari uchun aqldan ozishlari aynan o’z qadrini bilish istagidan kelib chiqadi. Ular hammaning e’tiborini o’zlariga qaratish uchun harakat qilishadi. Ularga o’z qadrlari davlatimiz va jamiyatimiz oldida juda beqiyos ekanligini bildirib, yaxshi tomonlarini e’tirof etib turish kutilgan ijobiy samarani beradi.

Savol tug’iladi, kishining qadrini bildirish, uning faqat yaxshi tomonlari haqida o’ziga so’zlash bu maqtov bo’ladiku? Yoki qadr-qiymat bilan maqtov orasida qanday farq bor? To’g’ri quruq maqtov bilan ziyrak insonlarga juda kam ta’sir etish mumkin. Chunki u juda soxta va bo’sh bo’ladi. Lekin e’tirof bilan, ya’ni o’zingiz haqingizda o’ylashni bas qilib qarshingizda turgan kishining yaxshi tomonlari haqida fikr yuritsangiz og’zingizdan quruq va safsata maqtovlar emas, dil so’zlari chiqadi.

E’tirof etish, qadrlash – samimiy tuyg’u, maqtash esa soxtalikdan iborat. Muomala madaniyatining negizi bo’lgan insonga ta’sir o’tkazishning yagona usuli o’sha odam xohishiga muvofiq gaplarni gapirish va istagini amalga oshirishga o’rgatishdir[36]. Masalan sizga mehmonxona zalini ijaraga olish kerak bo’lib qoldi, ammo ular aytayotgan ijara puli siz uchun o’g’irlik qiladi. Siz ularga o’zingizga kerak narsani aytishdan oldin, gapni ularga nima kerakligini aytishdan boshlang. Shunda o’z maqsadingizga erishishingiz ham oson bo’ladi. Zalni ijaraga bersa nimalarga ega bo’lishi, bermasa nimalar yo’qotishi mumkinligi haqida so’z boshlang. Shunda maqsadga yetish bir muncha osonroq bo’ladi. Notiqlik san’atiga ega pedagog ham o’quvchi bilan muloqotga kirishar ekan, avvalo ularning nuqtai nazaridan yondoshishga harakat qilishilari maqsadga muvofiq bo’ladi.

Xulosa o’rnida shuni aytish mumkinki, boshqa kishilarning nuqtai nazarini anglash, hamda uning va o’zingizning nuqtai nazaringiz bilan qarash – bu muvaffaqiyatga olib boruvchi eng aniq va sinalgan yo’ldir. Kim bilandir o’zingiz uchun foydali bir bitimga kelmoqchi bo’lsangiz, avvalo bu bitimning u inson uchun foydali tomonlarini anglatishdan boshlashingiz kerak bo’ladi.

Demak, bo’lajak boshlang’ich sinf o’qituvchilari o’z nutqlari ustida tinimsiz ishlashlari, muloqot qilish va muomala madaniyatini o’zlashtirib borishlari zarur. Chunki kelajak avlod tarbiyasi, millat taraqqiyoti avvalo ta’lim beruvchi insonlar qo’lida ekanligini doimo yodda tutishimiz kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1.D.Karnegi “Muvaffaqiyat sirlari” Toshkent “Yangi asr avlodi” 2015 2.Deyl Karnegi “Nutq nima? Notiq kim?” Nasaf nashriyoti 2011

3. Mavlonova R,, To’rayeva O., Xoliqberdiyev K. Pedagogika “O’qituvchi” nashriyoti, 2008

4. Mirxalilova N.A. Boshlang’ich ta’limda funksional savodxonlik darajalarini oshirish.// Home /Archives / Vol. 18 No. 2 (2023): Образование наука и инновационные идеи в мире, Выпуск журнала № 18 .

“O’RTA OSIYOLIK BUYUK MATEMATIK MUTAFFAKKIRLAR IJODI TO‘G‘RISIDA”

JDPU dots. PhD **Xamzayev H.H**
JDPU **Quvonova Nodirabegim Shavkat qizi**

Annotatsiya. Ushbu maqolada Boshlang‘ich sinf darslarida Ma’mun akademiyasida faoliyat olib borgan allomalar, ularning ijodi va o‘rgatish usullari xususida so‘z yuritilgan.

[36] Deyl Karnegi “Muvaffaqiyat sirlari” Toshkent 2015

Марупова Дидьфуза Давроновна. ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ И ИХ ПРАКТИЧЕСКАЯ РЕАЛИЗАЦИЯ НА УРОКАХ ЛИТЕРАТУРЫ……………………..........297

E.Abdumannotov, Tuxliyeva Maxfirat. BOSHLANG`ICH SINF O`QUVCHILARINI KASBGA YO'NALTIRISHDA MAKTAB JAMOASI VA OILANING O'RNI………………......301

**Abduqodirova Nazira Xoliqnazarovna, Shoymatova G.G`.** BOLA SHAXSI SHAKLLANISHIGA O`QITUVCHISINING PSIXOLOGIK TA'SIRI……………………........304

Xolboyeva G.A, Qarshiboyeva Nozima Shuhratovna. ONA TILI VA O'QISH SAVODXONLIGI 1-SINF ,,MENING OILAM" OILAMIZ KAMOLI – YURTIMIZ JAMOLI…..306

Бахритдинова Дилобар Зайнитдиновна, Бахтиярова Мухлиса Бахтияровна. МЕТОДЫ И МЕТОДЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЛИЧНОЙ СВОБОДЫ УЧЕНИКОВ………..........310

Qarshiboyeva Xurinisa Karimovna. MUOMALA MADANIYATINING SIRI……........312

Xamzayev H.H, Quvonova Nodirabegim Shavkat qizi "O'RTA OSIYOLIK BUYUK MATEMATIK MUTAFFAKKIRLAR IJODI TO'G'RISIDA"………...314

Utepov Sanjarbek Shamuratovich. DARS MASHG'ULOTLARIDA O'QUVCHILARNING EKOLOGIK MADANIYATINI OSHIRISH……………………............316

Салихов Тимур Мансурович. ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ У МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ............318

Zarmasov Sh. R, Karimov Suhrob. SCIENTIFIC AND THEORETICAL FOUNDATIONS FOR THE DEVELOPMENT OF PEDAGOGICAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS ON THE BASIS OF PROFESSIONAL REFLECTION…………………………………………….............320

Yunusov Dilshod Raxmatovich, Abdullayev Jaxongir Alisher. TALABALARDA PEDAGOGIK HURFIKRLILIKNI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK OMILLARI..............322

Umarova Nazokat Tashbadalovna. BOSHLANG'ICh SINF O'QUVCHILARINING MALAKASINI TAKOMILLASHTIRISH ZARURIYATI……………..…………….......324

Yarmanova Yulduz Buriyevna. BOLALARDA SHAXSIY SIFATLARNI TARKIB TOPTIRISHDA JAMOAVIY MUNOSABATLARNING O'RNI……………………………......328

Abdumannatov E., **Abdukarimova Zamira Jamshid.** BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARINI INTELLEKTINI DIDAKTIK O'YINLAR ORQALI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI…………………………………………………..….............330

Abdukarimov Nurmaxan Amirxanovich, Anarboyev Muhammadqodir Muzaffar O'QUVCHILARNI JISMONIY SOG'LOM QILIB TARBIYALASHDA MILLIY HARAKATLI O'YINLARNING ROLI……………………………………………………………..............332

Ахназарова Диёра Эркин. ПСИХОЛОГИЯДА ИЖОДИЙЛИК СИФАТЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ…………………………......334

Шайматов Сайфулло Раҳматуллаевич. ИНТРОДУКСИЯ КИЛИШГА ДОИР ИЛК АСАР……………..............................…………………………………..........................336

Каримжонов Алижон. БОШЛАНҒИЧ ВА МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМДА ПЕДАГОГИК ФАНЛАРНИ ЧУҚУРЛАШТИРИЛГАН ҲОЛДА ЎҚИТИШ МЕХАНИЗМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ..338

Mardieva Gulmira O'tkirovna. BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARINI TOLERANTLIK RUHIDA TARBIYALASH MUAMMOSI…………………..………….......341

Умарова Зухра Абдурахмановна, **Каримжонова Қундузой Каримжоновна.** БОЛАЛАР МЕҲНАТИНИ АМАЛГА ОШИРИШДА ХАЛҚ ПЕДАГОГИКАСИ АНЪАНАЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ ЗАРУРИЯТИ………………………….............343

Мўйдинов Турсунбой Фазлиддин. ЎЗИНИ ЎЗИ НАЗОРАТ ҚИЛИШ ВА ИРОДАВИЙ СИФАТЛАРНИНГ ТАЛАБАЛИК ДАВРИДА ЎЗАРО АЛОҚАДОРЛИК ХУСУСИЯТЛАРИ...345

Almurotova Gulbahor. O'QUVCHILARNING MA'NAVIY FAZILATLARINI SHAKLLANTIRISH OMILLARI………………………………………………….........348

Sultanov Turdali Muxtaraliyevich. BOSHLANG`ICH SINF YOSHIDAGI OQUVCHILAR BILAN ISHLASHNING O'ZIGA XOS NAZARIY ASOSI……………………...349

Farsaxonova Dilafro'z Rizaxonovna, Akmalova Muxlisa G'olibjon. BOSHLANG'ICH SINFLARDA TARBIYA FANINI O'QITISH MAZMUNI...352

Xusanbayeva Ziyoda Maxmutdjon. KATTA GURUH YOSHIDAGI BOLALARDA YANGI O'ZBEKISTONGA SADOQAT HIS-TUYG'ULARINI SHAKLLANTIRISH…………….........354

Shermatova Uljamol Shopo'lar. BO'LAJAK O'QTUVCHILARNI EKOLOGIK TARBIYALASHDA KONSEPTUAL TAMOILLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH............357